

EVA SMITH
JØRGEN JOCHIMSEN
MICHAEL KISTRUP
JAKOB LUND POULSEN

STRAFFE PROCESSEN

2. UDGAVE

FORLAGET THOMSON

Eva Smith, Jørgen Jochimsen, Michael Kistrup & Jakob Lund Poulsen
Straffeprocessen
2. udgave/I. oplag
© Forlaget Thomson A/S, København 2008

ISBN 978-87-619-1965-6

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed
Sats og tryk: P.J. Schmidt Grafisk, Vojens

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Sigtet med denne bog er dobbelt. Dels er den tænkt som lærebog i faget »Strafferetspleje« på universiteternes kandidatdel, dels har forfatterne søgt at målrette den, så den kan anvendes af domstole, anklagemyndighed og forsvarere i deres daglige virke.

Bogens fire forfattere kommer fra forskellige juridiske professioner. Der er 2 dommere, en fra Østre og en fra Vestre landsret samt en strafferetsadvokat og en juridisk professor. Det er vort håb, at denne alsidige sammensætning vil bibringe bogen nye synsvinkler, der vil bidrage til dens nytteværdi.

I teksten kan der tilsyneladende forekomme overlapninger visse steder. Dette er begrundet i, at problemerne behandles fra forskellige synsvinkler, og det derfor kan være naturligt at nævne en praksis eller en dom, der også optræder i anden sammenhæng. Hensynet har været at holde læseren fast i den behandlede problemstilling uden at distrahere med opslag andetsteds i bogen, hvor de samme spørgsmål behandles fra en helt anden synsvinkel. Der vil dog normalt være henvisning til, at problemet også beskrives andre steder.

Kapitel 1, 8, 9 og 15 er udarbejdet af professor Eva Smith.

Kapitel 2, 7 (afsnit 7.5), 10 og 11 er udarbejdet af fhv. landsdommer Jørgen Jochimsen.

Kapitel 3, 4, 12, 13 og 14 er udarbejdet af landsdommer Michael Kistrup.

Kapitel 5, 6 og 7 (bortset fra afsnit 7.5) er udarbejdet af advokat Jakob Lund Poulsen.

Alle fire forfattere er imidlertid ansvarlige for det samlede resultat.

Af hensyn til brugsværdien er bogen – udover stikordsregister – forsynet med såvel et domsregister som et lovregister.

P.g.a. retsplejereformen, der gennemføres fuldt ud i 2008, udkommer 2. udgaven af bogen 2 1/2 år efter førsteudgaven. Retsplejereformen er indarbejdet i 2. udgaven.

Januar 2008

Eva Smith Jørgen Jochimsen Michael Kistrup Jakob Lund Poulsen

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1

Introduktion til straffeprocessen	23
1.1. Indledning	23
1.2. Det akkusatoriske princip	25
1.3. Den materielle sandheds princip	26
1.3.1. Begrebet	26
1.3.2. Anklagemyndighedens objektivitetsprincip (rpl. § 96, stk. 2)	27
1.3.3. Dommerens rolle	28
1.3.4. Tilståelsens betydning	29
1.3.5. De formelle reglers betydning	29
1.4. Partsbeføjelserne	34
1.5. Princippet om favor defensionis	36
1.5.1. In dubio pro reo	37
1.5.2. Retsplejelovens regler	37
1.6. Forholdet til EMRK	38

Kapitel 2

Domstolenes organisation – saglig og stedlig kompetence – inhabilitet ...	41
2.1. Organisationen Danmarks Domstole	41
2.1.1. Domstolsstyrelsen	42
2.1.2. Dommerudnævnelsesrådet	43
2.1.3. Procesbevillingsnævnet	45
2.2. Introduktion til domstolssystemet	48
2.2.1. Almindelige domstole	48
2.2.2. Militære straffesager	51
2.2.3. Den Særlige Klageret	52
2.3. Undersøgelseskommissioner	55
2.4. Domstolenes saglige kompetence i straffesager – Læggdommerelementet	57
2.4.1. Domsmandssager for byretten	57
2.4.2. Domsmandssager for landsretten	59
2.4.3. Domsmandenes kompetence	60
2.4.4. Nævningesager	64
2.5. Værneting og forening af straffesager	66
2.5.1. Hovedforhandlingens værneting	66
2.5.2. Værneting for retsmøder under efterforskningen	68
2.5.3. Afgivelser fra reglerne om værneting	68
2.5.3.1. Overflytning af sagen til en anden ret	68

2.5.3.2. Overflytning af sagen af bl.a. ressourcemæssige grunde	69
2.5.4. Sammenlægning af straffesager	69
2.5.4.1. Mod samme sigtede (objektiv kumulation)	69
2.5.4.2. Mod flere sigtede (subjektiv kumulation)	70
2.6. Dommerinhabilitet	72
2.6.1. Begrebet	72
2.6.2. Inhabilitet og menneskerettighedskonventionen	75
2.6.3. Dommerinhabilitet ved visse tvangsindgreb	78
2.6.4. Dommerinhabilitet i øvrigt	82
2.6.5. Afgørelse om en dommers inhabilitet	84

Kapitel 3

Politiets organisation og opgaver	87
3.1. Politimyndighedens ordning og regelgrundlag	87
3.2. Organisation	94
3.2.1. Politikredssystemet	94
3.2.2. Politidirektørembedet	96
3.2.3. Ansættelsesmyndigheden	99
3.3. Formål og opgaver	100
3.3.1. Særligt om magtanvendelse	105
3.4. Kredsraad	106

Kapitel 4

Anklagemyndigheden · Opgaver og organisation · Retslige instrumenter	109
4.1. Indledning	109
4.2. Anklagemyndighedens hierarkiske opbygning	110
4.2.1. Justitsministeriet	111
4.2.2. Rigsadvokaten	113
4.2.3. Statsadvokaterne	115
4.2.4. Politidirektørerne	118
4.2.5. Særligt udpegede anklagere	121
4.3. Generelle regler for anklagemyndigheden	121
4.3.1. Hurtig sagsbehandling	121
4.3.2. Habilitet	125
4.3.2.1. Personlig inhabilitet	127
4.3.2.2. Myndighedsinhabilitet	128
4.3.3. Vandelskrav	128
4.4. Anklagemyndighedens opgaver	129
4.4.1. Påtalekompetence	129
4.4.2. Objektivitetsprincippet	132
4.4.3. Offentlig og privat påtale	135
4.4.3.1. Betinget offentlig påtale	136
4.4.3.2. Særlige myndigheders påtalebegæring	139
4.4.3.3. Privat påtale	140
4.5. Påtale og tiltale	142
4.5.1. Anklageskriftet	143

4.5.1.1. Ændringer i anklageskriftet	151
4.5.2. Tiltale uden anklageskrift	155
4.5.3. Påtaleopgivelse	156
4.5.3.1. Påtalebegrænsning	160
4.5.3.1.1. Bindende virkning	163
4.5.4. Tiltalefrafald	172
4.5.4.1. Tiltalefrafald med vilkår	177
4.5.5. Omgørelse og prøvelse af anklagemyndighedens afgørelser	178
4.5.5.1. Omgørelse	178
4.5.5.2. Klage til overordnet anklagemyndighed	181

Kapitel 5

Sigtede	183
5.1. Indledning	183
5.1.1. Mistankens styrke – sigtelsen som begreb	184
5.1.2. Sigtede under 18 år	189
5.1.3. Mistænkte under 15 år	193
5.1.4. Tiltalte	199
5.2. Sigtedes beføjelser	199
5.2.1. Forbud mod selvinkriminering – ret til tavshed	200
5.2.2. Aktindsigt	211
5.2.2.1. Sigtede uden forsvarer	211
5.2.2.2. Sigtedes adgang til aktindsigt, når sagen er endeligt afsluttet	217
5.2.3. Kontradiktion	224
5.2.4. Tilstedeværelsesret	226
5.2.5. Øvrige beføjelser	229
5.3. Sigtedes forpligtelser	230
5.3.1. Tilstedeværelsespligt	230
5.3.2. Tvangsindgreb	232
5.4. Øvrige retsvirkninger af sigtelsen	233
5.4.1. Påtalerettens indehaver	233
5.4.2. Afbrydelse af forældelse	233
5.4.3. Erstatning	234

Kapitel 6

Forsvarerbistand · Valgt eller beskikket · Beføjelser og pligter	236
6.1. Indledning	236
6.1.1. Forsvarerinstitution	237
6.1.2. Det formelle forsvar – subjektiv og objektiv teori	238
6.1.3. Valgt forsvar	240
6.2. Beskikkelsesbetingelser	246
6.2.1. Generelle betingelser	247
6.2.2. Konkrete betingelser – udelukkelsesgrunde	249
6.2.2.1. Inhabilitet	250
6.2.2.2. Udelukkelse af hensyn til sagens fremme	257
6.2.2.3. Udelukkelse af hensyn til kollusionsfare	267
6.2.3. Retsmidler vedrørende beskikkelse	270

6.3. Beskikkelsesgrunde	273
6.3.1. Forsvarerbeskikkelse under efterforskningen	275
6.3.2. Forsvarerbeskikkelse når tiltale er rejst	277
6.3.3. Forsvarerbeskikkelse i tilståelsessager	279
6.3.4. Retsvirkninger af undladt obligatorisk forsvarerbeskikkelse	280
6.3.5. Fakultativ forsvarerbeskikkelse	281
6.4. Forsvarerens beføjelser	283
6.4.1. Ligestillingsprincippet	284
6.4.2. Aktindsigt	285
6.4.2.1. Materiale tilvejebragt til brug for den sag sigtelsen angår	285
6.4.2.1.1. Forsvarerens adgang til materialet	285
6.4.2.1.2. Overlevering til sigtede eller andre	295
6.4.2.2. Forsvarerpålæg vedrørende sagens materiale	302
6.4.2.3. Begrænsning af forsvarerens adgang til aktindsigt	305
6.4.2.3.1. Hensyn, der kan begrunde begrænsning i forsvarerens og sigtedes aktindsigt	307
6.4.2.3.2. Begrænsning af forsvarerens aktindsigt skal være påkrævet	312
6.4.2.3.3. Væsentlige betæneligheder for varetagelsen af forsvaret	314
6.4.2.3.4. Forelæggelse for retten, beskikkelse af advokat	316
6.4.3. Forsvarerens tilstedeværelse	322
6.4.3.1. Tilstedeværelse under politiets efterforskningsskridt	322
6.4.3.1.1. Ved sigtedes afhøring	322
6.4.3.1.2. Ved andre udenretlige efterforskningsskridt	324
6.4.3.1.3. Særligt ved videoafhøring af børn	328
6.4.3.2. Tilstedeværelse ved retsmøder under efterforskningen	332
6.4.3.3. Tilstedeværelse under hovedforhandlingen	340
6.4.4. Forsvarerens ret til kontradiktion, bevisbegæring, egen efterforskning	343
6.4.4.1. Kontradiktion og bevisbegæring	343
6.4.4.2. Forsvarerens adgang til selvstændig efterforskning	345
6.4.5. Forsvarerens ret til fri kommunikation med sigtede	353
6.5. Forsvarerens pligter	360
6.5.1. Pligternes indhold	360
6.5.1.1. Generelle forpligtelser	360
6.5.1.2. God advokatskik	361
6.5.2. Sanktioner mv.	368

Kapitel 7

Efterforskning	371
7.1. Indledning	371
7.1.1. Afgrænsning i forhold til tvangsindgreb	371
7.1.2. Offentlig myndigheds anvendelse af tvangsindgreb	373
7.2. Efterforskningens formål	375

7.2.1. Efterforskningens formål efter § 743	375
7.2.2. Efterforskningens øvrige formål	376
7.3. Kompetence og gennemførelse	377
7.3.1. Politiets efterforskning	378
7.3.2. Rettens medvirken	379
7.3.3. Efterforskning – internationalt samarbejde	384
7.4. Grundsætning og midler	391
7.4.1. Objektivitetsprincippet og tempomaksimen	392
7.4.2. Efterforskningsmidler	394
7.4.2.1. Besigtigelse og undersøgelser	395
7.4.2.2. Afhøring	396
7.4.2.3. Tekniske undersøgelser og analyser	397
7.4.2.4. Registre	399
7.5. Særligt om agentvirksomhed og andre særlige efterforskningsskridt	399
7.5.1. Agentvirksomhed	400
7.5.1.1. Begrebet	400
7.5.1.2. Hvilke personer kan udøve agentvirksomhed?	404
7.5.1.3. Den retlige kontrol	405
7.5.1.4. Underretning til forsvareren om agentvirksomhed	407
7.5.1.5. Virkningen af overskridelse af grænsen for lovlig agentvirksomhed	409
7.5.2. Meddelere	410
7.5.3. Infiltration	413
7.5.4. Anvendelse af »lokkeduer«	413
7.5.5. »Kontrollerede leverancer«	414

Kapitel 8

Straffeprocessuelle tvangsindgreb	417
8.1. Generelt om tvangsindgreb	417
8.1.1. Definition	417
8.1.2. Anvendelsen	419
8.1.3. Materielle betingelser	420
8.1.3.1. Indledning	420
8.1.3.2. Kriminalitetens alvor	420
8.1.3.3. Mistankens styrke	421
8.1.3.4. Indikationsbetingelsen	422
8.1.4. Kompetence	424
8.1.5. Politiets overskridelse af retsplejelovens regler (Indberetning til Justitsministeriet)	426
8.2. Indgreb i meddelelshemmeligheden	428
8.2.1. Indledning	428
8.2.1.1. Begrebet	428
8.2.1.2. Hyppighed af indgreb	432
8.2.2. Betingelser for indgreb i meddelelshemmeligheden, rpl.	434
§ 781	434
8.2.2.1. Kriminalitetskrav	434

8.2.2.2. Mistankekravet	436
8.2.2.3. Indikationskrav	438
8.2.3. Kompetence	439
8.2.4. Advokatbeskikkelse, § 784	442
8.2.5. Samtykke	443
8.2.6. Vidneudelukkelse	444
8.2.7. Fremgangsmåden	447
8.2.7.1. Brevåbning	447
8.2.7.2. Brevstandsning	447
8.2.7.3. Bistand fra offentlig og privat side	448
8.2.8. Meddelelse om indgrebet	448
8.2.9. Tilfældighedsfund	449
8.2.10. Tvangsindgreb ved hjælp af nyere teknik	451
8.2.10.1. Teleoplysning	451
8.2.10.2. Udvidet teleoplysning	452
8.2.10.3. Teletrafikdata	453
8.2.10.4. Dataaflysning	454
8.2.10.5. Forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation, § 791c	457
8.2.11. Udspejdning	457
8.2.11.1. De forskellige former for observation	457
8.2.11.2. Advokatbeskikkelse	459
8.2.11.3. Samtykke	459
8.2.11.4. Politiets fotografering under demonstrationer	459
8.2.11.5. Tv-overvågning m.v.	460
8.3. Ransagning	461
8.3.1. Begrebet	461
8.3.2. Betingelserne for at anvende ransagning	464
8.3.2.1. Ransagningen af lokaliteter, som er under en mistænks rådighed	464
8.3.2.1.1. Begrebet	464
8.3.2.1.2. Proportionalitet	465
8.3.2.1.3. Kompetence	466
8.3.2.1.3.1. Hovedreglen	466
8.3.2.1.3.2. Periculum in mora-situationen	466
8.3.2.1.3.3. Samtykke	467
8.3.2.1.4. Skånsomhedskriteriet	467
8.3.2.2. Ransagning hos ikke-mistænkte, § 795	468
8.3.2.3. Ransagning vedrørende kommunikation med vidneudelukkede eller vidnefritagede personer	469
8.3.2.3.1. Vidneudelukkede personer	469
8.3.2.3.2. Vidnefritagne personer	472
8.3.2.4. Hemmelig ransagning	473
8.3.2.5. Øvrige bestemmelser om ransagning	476
8.3.2.6. Antallet af ransagninger	476
8.3.2.7. Tilfældighedsfund	477
8.4. Beslaglæggelse	477
8.4.1. Formålet med beslaglæggelsen	477

8.4.2. Genstanden for beslaglæggelse	479
8.4.2.1. Genstande og gods	479
8.4.2.2. Sikring af bevismidler	479
8.4.2.3. Beslaglæggelse til sikkerhed for pengekrav	481
8.4.2.4. Formuebeslag	482
8.4.3. Betingelserne for beslaglæggelse	483
8.4.3.1. Almindelige betingelser	483
8.4.3.2. Genstande, som en mistænkt har rådighed over	483
8.4.3.3. Genstande, som en ikke-mistænkt har rådighed over	484
8.4.4. Kompetence	485
8.4.5. Kontradiktion	486
8.4.6. Fremgangsmåde	487
8.4.7. Tilbagelevering/Fyldestgørelse	488
8.5. Edition	489
8.5.1. Begrebet	489
8.5.2. Specielt om lægers og hospitalers editionspligt	494
8.5.3. Kontradiktion	495
8.5.3.1. Periculum in mora	496
8.5.4. Gennemførelse	497
8.6. Legemsindgreb	497
8.6.1. Definition	497
8.6.2. Legemsindgreb over for sigtede	499
8.6.2.1. Betingelserne for at foretage legemsindgreb	499
8.6.2.2. Legemsindgreb i forhold til anholdte	500
8.6.2.3. Kompetence	500
8.6.2.4. Samtykke	501
8.6.2.5. Udførelsen af legemsindgreb	503
8.6.3. Legemsindgreb over for ikke-sigtede	505
8.6.3.1. Betingelserne	505
8.6.3.2. Visitation af tøj for at finde våben	506
8.6.3.3. Samtykke fra ikke-sigtede personer	508
8.6.4. Materiale, der er tilvejebragt ved legemsindgreb	510
8.6.4.1. Fingeraftryk og personfotografi	510
8.6.4.2. Dna-profiler	512
8.7. Fotoforevisning, konfrontation, efterlysning – retsplejelovens kap. 75 a	514
8.7.1. Fremvisning af fotografier og konfrontation	514
8.7.1.1. Fotoforevisning	514
8.7.1.1.1. Fotografier af en mistænkt, § 812	514
8.7.1.1.2. Billeder af forurettede og andre vidner	515
8.7.1.1.3. Forevisning af fotografier af tidligere straffede (ingen konkret mistænkt)	515
8.7.1.1.4. Forsvarerens tilstedeværelse	516
8.7.1.2. Konfrontation	516
8.7.1.3. Specificerede regler	518
8.7.2. Offentlig efterlysning	518
8.8. Anholdelse	520
8.8.1. Begrebet	520

8.8.2. Betingelser for anholdelse	521
8.8.2.1. Mistankekravet	521
8.8.2.2. Kriminalitetskrav	522
8.8.2.3. Indikationen	523
8.8.2.4. Skånsomhedsgrundsætningen	524
8.8.2.5. Yderligere bestemmelser om anholdelse	525
8.8.3. Opløb og lignende	527
8.8.4. Rettens beslutning om anholdelse	528
8.8.5. Privates anholdelsesbeføjelse	529
8.8.6. Frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen	530
8.8.7. Grundlovsforhøret	531
8.8.8. Opretholdt anholdelse	533
8.9. Varetægtsfængsling	536
8.9.1. Indledning	536
8.9.2. Varetægtsfængsling efter § 762, stk. 1	538
8.9.2.1. Generelle betingelser for varetægtsfængsling efter § 762, stk. 1	538
8.9.2.2. De alternative betingelser efter § 762, stk. 1	541
8.9.2.2.1. § 762, stk. 1, nr. 1. Unddragelse af strafforfølgning	541
8.9.2.2.2. § 762, stk. 1, nr. 2. Fare for gentagelse	543
8.9.2.2.3. § 762, stk. 1, nr. 3. Kollusionsarrest	546
8.9.2.2.3.1. Kollusion med hensyn til sigtedes egen sag	546
8.9.2.2.3.2. Kollusion med hensyn til medsigtedes sager	551
8.9.3. Retshåndhævelsesarrest efter § 762, stk. 2	552
8.9.3.1. Retshåndhævelsesarrest efter § 762, stk. 2, nr. 1	559
8.9.3.2. Retshåndhævelsesarrest efter § 762, stk. 2, nr. 2	559
8.9.4. Varetægtsfængsling efter § 763	562
8.9.5. Isolation	563
8.9.5.1. Debatten om isolationsfængsling	563
8.9.5.2. Betingelserne for isolationsfængsling	566
8.9.5.3. Proportionalitetsprincippet	569
8.9.5.4. Enrumsanbringelse uden rettens medvirken	570
8.9.6. Fængslingssurrogat	570
8.9.7. Afgørelsen	575
8.9.7.1. Kontradiktion	575
8.9.7.2. Stedlig kompetence	576
8.9.7.3. Fængslingsgrundlag	576
8.9.7.4. Begrundelsespligten	579
8.9.7.5. Dommerhabilitet	582
8.9.8. Frist for varetægtsfængslingen	583
8.9.9. Kære	590
8.9.10. Afkortning af fængselsstraffen	593
8.10. Personundersøgelser	593
8.10.1. Socialundersøgelse	593
8.10.2. Mentalundersøgelse	594
8.11. Varetægtsfængsling af udlændinge	594
8.12. Straffeprocessuelle tvangsindgreb over for børn	596

Kapitel 9

Beviser	598
9.1. Alment om bevisbyrde og bevismidler	598
9.1.1. Bevistema og bevisbyrde	598
9.1.2. In dubio pro reo	598
9.1.3. Tiltaltes bevisbyrde	602
9.2. Forholdet mellem parterne og retten med hensyn til bevisførelsen	604
9.3. Bevisførelse i straffesager	607
9.3.1. Generelle bemærkninger om bevisførelse i straffesager	607
9.3.1.1. Bevisførelse om retssætninger m.m.	607
9.3.1.2. Bevisførelse i øvrigt	608
9.3.1.2.1. De generelle bestemmelser	608
9.3.1.2.2. Udelukkelse af bevis	608
9.3.2. De umiddelbare bevismidler	610
9.3.2.1. Princippet om bevisumiddelbarhed	610
9.3.2.2. Dokumentation af umiddelbare beviser (§ 871, stk. 1)	611
9.3.2.3. Dokumentation af andre pålidelige beviser (§ 871, stk. 2)	611
9.3.2.4. Dokumentation efter § 871, stk. 4	615
9.3.2.5. Tiltaltes forklaring	616
9.3.2.6. Vidnebeviset	617
9.3.2.6.1. Vidnepligten	617
9.3.2.6.2. Undtagelser fra den almindelige vidnepligt	620
9.3.2.6.2.1. Vidneudelukkelse	620
9.3.2.6.2.2. Vidnefritagelse	624
9.3.2.6.3. Anonyme vidner	631
9.3.2.6.4. Tvangsmidler	639
9.3.2.7. Særlige bevismidler – ulovligt tilvejebragte bevismidler og tilfældighedsfund	641
9.3.2.7.1. Ulovligt tilvejebragte beviser	641
9.3.2.7.2. Tilfældighedsfund	645
9.3.2.8. Plea-bargaining	646
9.3.3. Beviser, der ikke føres umiddelbart for retten (dokumentation)	650
9.3.3.1. Anticiperet bevisførelse	650
9.3.3.1.1. Dokumentation af vidneforklaringer afgivet for retten før hovedforhandlingen og optaget i bevisøjemed	650
9.3.3.1.2. Dokumentation af efterforskningsskridt	654
9.3.3.2. Dokumentation af vidneforklaringer for 1. instans i forbindelse med ankebehandlingen	655
9.3.3.3. Anvendelse af politirapporter	656
9.3.3.3.1. Generelt om politirapporter	656
9.3.3.3.2. Dokumentation af politirapporter (Surrogat for vidneforklaring direkte for retten)	660
9.3.3.3.2.1. Generelle betragtninger	660

9.3.3.3.2.2. Vidnet kan ikke skaffes til veje	661
9.3.3.3.2.3. Vidnet er omfattet af en vidnefritagelsesgrund	662
9.3.3.3.2.4. Tiltalte nægter at udtale sig i retten	669
9.3.3.3.2.5. Tiltalte er ikke til stede i retten	671
9.3.3.3.3. Forehold	671
9.3.3.4. Børneforklaringer til video	673
9.4. Bevisbedømmelsen	679

Kapitel 10

Hovedforhandling og dom	683
10.1. Indledning	683
10.2. Bødesager	683
10.2.1. Bødeforelæg	683
10.2.2. Indenretlig behandling af bødesager	685
10.3. Tilståelsessager	687
10.3.1. Tilståelsessager efter rpl. § 831	687
10.3.2. Udskillelse af en sag som tilståelsessag i et sagskompleks, hvor der er flere sigtede	695
10.3.3. Tilståelsessager efter rpl.(tidligere) § 923	696
10.3.4. Anke af domme i tilståelsessager	697
10.4. Domsmandssager	698
10.4.1. Særligt forberedende møde	698
10.4.2. Retsmøder inden hovedforhandlingen	699
10.4.2.1. Anticiperet bevisførelse	699
10.4.2.2. Spørgsmål om dørlukning mv.	702
10.4.3. Hovedforhandlingen i domsmandssager	704
10.4.3.1. Muligheden for at fremme hovedforhandlingen i tiltaltes fravær	706
10.4.3.2. Eventuel forelæggelse	708
10.4.3.3. Bevisførelsen	709
10.4.3.3.1. Bevisfortegnelse	709
10.4.3.3.2. Afhøring af tiltalte	711
10.4.3.3.2.1. Indledning	711
10.4.3.3.2.2. Dokumentation af tiltaltes tidligere forklaringer	712
10.4.3.3.2.3. Afhøring af tiltalte i sager med flere tiltalte	713
10.4.3.3.3. Afhøring af vidner	714
10.4.3.3.3.1. Indledning – Forehold af en tidligere afgivet forklaring	714
10.4.3.3.3.2. Dokumentation af et vidnes tidligere forklaringer	716
10.4.3.3.3.3. Vidnebeskyttelse	726
10.4.3.3.3.3.1. Dørlukning	727
10.4.3.3.3.3.2. Referatforbud og navneforbud	727
10.4.3.3.3.3.3. Bestemmelse om, at tiltalte skal forlade retslokalet	728

10.4.3.3.3.4. Nægtelse af adgang til et offentligt retsmøde for bestemte personer eller grupper af personer	730
10.4.3.3.3.5. Hemmeligholdelse af vidnets bopæl	730
10.4.3.3.3.6. Hemmeligholdelse af et vidnes navn, stilling og bopæl (anonyme vidner)	731
10.4.3.4. Procedure og votering	733
10.4.3.5. Dom og domsafsigelse	736
10.5. Subsumptionen – forholdet mellem tiltale og dom	737
10.5.1. Indledning	737
10.5.2. »Uden anklage ingen dom« – rettens adgang til at ændre subsumptionen og til at afvige fra tiltalen	738
10.5.3. Påtalebegrænsning mv. – »det mindre i det mere«	745
10.5.4. »Fyldestgørende adgang til forsvar«	747
10.5.5. Sanktionen	748
10.6. Nævningesager	748
10.6.1. Indledning	748
10.6.2. Behandling af nævningesager i byretten	750
10.6.2.1. Om tiltaltes mulighed for at fravælge nævningebehandling	750
10.6.2.2. Hovedforhandlingens indledning	751
10.6.2.3. Afgørelse af skyldsspørgsmålet	752
10.6.2.4. Afgørelse af sanktionsspørgsmålet	754
10.6.3. Behandling af nævningesager i landsretten	755

Kapitel 11

Forurettede	757
11.1. Indledning	757
11.1.1. Forurettede som anmelder	758
11.1.2. Afhøring af forurettede	759
11.1.2.1. Vejledning af den forurettede	761
11.1.2.1.1. Vejledning af den forurettede med hensyn til den forurettedes mulighed for at følge og holde sig orienteret om straffesagen	761
11.1.2.1.2. Vejledning om eventuel vidnefritagelsesgrund	762
11.1.2.1.3. Vejledning om beskikkelse af bistandsadvokat	762
11.1.2.2. Videoafhøring af børn som forurettede	765
11.1.2.3. Afhøring i retten af forurettede efter reglerne om anonyme vidner?	766
11.1.2.4. Hemmeligholdelse af forurettedes bopæl	766
11.2. Beskikkelse af bistandsadvokat for forurettede	767
11.2.1. Hvornår kan der ske beskikkelse af advokat?	768
11.2.2. Bistandsadvokatens opgaver og beføjelser	770
11.3. Erstatnings- og godtgørelseskrav	774
11.3.1. Krav mod skadevolderen	774
11.3.1.1. Forurettedes krav	774
11.3.1.2. Godtgørelse til efterladte	777

11.3.1.3. Særligt om rettens behandling af godtgørelseskrav	778
11.3.2. Krav mod staten efter offererstatningsloven	779
11.4. Adhæsiionsproces	780
11.4.1. Reglerne i retsplejelovens kap. 89	780
11.4.1.1. Borgerlige kravs behandling under straffesagen	780
11.4.1.2. Særligt om anke	783
11.4.1.2.1. Anke af straffedommen	783
11.4.1.2.2. Særskilt anke af det borgerlige krav	784
11.4.2. Andre bestemmelser om forfølgning af borgerlige krav	785
Kapitel 12	
Appel og genoptagelse	787
12.1. Almindelige regler for appel	787
12.1.1. Kompetence	793
12.1.1.1. Anke	793
12.1.1.2. Kære	795
12.1.2. Form	799
12.1.2.1. Anke	799
12.1.2.2. Kære	802
12.1.3. Frister	803
12.1.3.1. Anke	803
12.1.3.2. Kære	807
12.1.4. Oprejsningsbevilling	808
12.1.4.1. Anke	808
12.1.4.2. Kære	811
12.2. Fuldstændig anke	811
12.3. Revisionsanke	825
12.4. Anke til landsret	827
12.4.1. Ankens afvisning	827
12.4.2. Rettens sammensætning	829
12.4.3. Ankegrundene	835
12.4.3.1. Fuldstændig anke	835
12.4.3.2. Revisionsanke	837
12.4.4. Ankedommen	841
12.4.4.1. Prøvelse af ankegrundene	841
12.4.4.1.1. Fuldstændig anke	841
12.4.4.1.2. Revisionsanke	843
12.4.4.2. Prøvelse uden for ankegrundene	845
12.4.4.2.1. Fuldstændig anke	845
12.4.4.2.2. Revisionsanke	845
12.5. Anke til Højesteret	846
12.5.1. Ankens afvisning	847
12.5.2. Højesteret som tredje instans	847
12.5.2.1. Ankegrundene og ankedommen	849
12.6. Ankeafkald	855
12.7. Kære	858

12.7.1. Genstanden for kære	858
12.7.2. Kære til Højesteret	866
12.8. Genoptagelse	867
12.8.1. Tiltalte mødt	867
12.8.2. Særligt om udeblivelse	869

Kapitel 13

Fuldbyrkelse	872
13.1. Straffuldbyrkelsens iværksættelse	872
13.2. Straffuldbyrkelsesloven	874
13.3. Retsfølger til fuldbyrkelse	874
13.3.1. Bøder	874
13.3.2. Fængselsstraffe	876
13.3.2.1. Særligt om betingede domme	877
13.3.3. Andre foranstaltninger	879
13.3.4. Sagsomkostninger	879
13.3.4.1. Principper for pålæg af sagsomkostninger	879
13.3.4.2. Regres	880
13.3.5. International straffuldbyrkelse	884
13.3.5.1. Norden	884
13.3.5.2. EU	886
13.3.5.3. International straffuldbyrkelse i øvrigt	890
13.3.5.3.1. Konvention om overførelse af domfældte af 21. marts 1983	890
13.3.5.3.2. Tillægsprotokol af 18. december 1997 til den europæiske konvention om overførelse af domfældte	891
13.3.5.3.3. Den europæiske konvention om straffedømmes internationale retsvirkninger af 28. maj 1970	892
13.3.5.3.4. FN-konventionen af 20. december 1988 imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer og den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold	893
13.3.5.4. Den Internationale Straffedomstol	893
13.3.5.5. Krigsforbrydertribunalerne	894

Kapitel 14

Oprejsning i anledning af strafferetlig forfølgning og sager mod politiet	897
14.1. Oprejsning, klage og søgsmål	897
14.2. Erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning	898
14.2.1. Strafferetlig forfølgning	900
14.2.2. Indgreb, retsfølger, ansvarsgrundlag og erstatning	907

14.2.2.1. Ansvarsgrundlaget	909
14.2.2.2. Uforholdsmæssige tvangsindgreb og retsfølger	911
14.2.2.3. Egen skyld	913
14.2.2.4. Erstatningen	915
14.2.3. Erstatningsansvar i øvrigt	917
14.2.4. Ikke-sigtede	917
14.2.5. Kravets fremsættelse og behandling	918
14.2.6. Opfyldelse	921
14.3. Sager mod politiet	922
14.3.1. Adfærdsklager	924
14.3.1.1. Sagsbehandling	927
14.3.1.2. Rekurs	934
14.3.2. Straffesager	935
14.3.3. Politiklagenævn	938

Kapitel 15

Retskraft	941
15.1. Begrebet	941
15.1.1. Negativ retskraft for senere straffesager	943
15.1.2. Negativ retskraft for senere civile sager	945
15.1.3. Positiv retskraft i senere straffesager	946
15.1.4. Straffedommes positive retsvirkning i forhold til senere civile sager	948
15.1.4.1. Bevisbyrdereglerne	948
15.1.4.2. Adhæsion	948
15.1.4.3. Senere civile krav vedrørende benægtede forhold, som den tiltalte er frifundet for	950
15.1.4.2.1. Ensretningsprincippet	949
15.1.4.3.1. Norsk ret	951
15.1.4.3.2. Menneskerettighedsdomstolens afgørelse	952
15.1.4.3.3. Retstilstanden i Danmark	954

Forkortelsesliste	958
Litteraturfortegnelse	960
Lovregister	964
Domsregister	978
Landsforeningens Meddelelser	990
Utrykte afgørelser	991
Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme	991
Den Europæiske Menneskerettighedskommissions afgørelser	992
Stikordsregister	993

Straffeprocessen

Denne bog er en grundig fremstilling af dansk straffeproses og henvender sig såvel til teoretikere som praktikere. Bogen gennemgår straffeprocessen fra den indledende efterforskning ved politiet til straffedommes retskraft.

EMRK og relevante domme fra denne domstol omtales naturligvis, og der er også blevet plads til internationalt samarbejde i efterforskningen, ligesom politiets opgaver og organisation er detaljeret beskrevet.

Bogen er forsynet med både §-register, domsregister og stikordsregister. Dette skulle forøge bogens nytteværdi som opslagsværk.

Bogens 4 forfattere har forskellig tilgang til emnet. Der er tale om to landsdommere, en advokat og en universitetsjurist. Desuden er 2 af forfatterne eksterne lektorer i proces ved Københavns Universitet. De forskellige indgangsvinkler har givet et forfriskende samarbejde, som forhåbentligt også vil øge bogens interesse for læseren.

FORLAGET THOMSON

ISBN 978-87-619-1965-6

9 788761 919656